

▼ علل آلودگی‌های تهران

علاوه بر آن سازمان حفاظت محیط‌زیست گزارشی با عنوان «کیفیت هوای کلانشهرتهران و دلایل افزایش آلودگی هوا» منتشر کرد: «اییزود آلودگی هوای کلانشهر تهران در بازه زمانی ۱ تا ۶ آذر ۱۴۰۴ یکی از قابل توجه‌ترین دوره‌های آلودگی در سال‌های اخیر محسوب می‌شود. [...] مناطق ۲۲، ۱۸، باقرشهر، آزادگان و شهریری بیشترین افزایش را تجربه کرده‌اند که همگی در امتداد نقاط داغ آلایندگی خارج شهری و مسیر باد غالب قرار دارند. الگوهای مکانی بیانگر آن است که آلودگی با غلظت بالا در غرب و جنوب غرب تهران متمرکز بوده و تحت تأثیر الگوی باد غالب، به سمت مرکز و جنوب شهر گسترش یافته است». در این گزارش تاکید شده است: «تصاویر ماهواره‌ای بلندمدت نیز وجود نقاط داغ پایدار آلایندگی خارج از محدوده شهر تهران، به‌ویژه در جنوب غرب را تأیید می‌کند. این نقاط عمدتاً شامل فعالیت‌هایی نظیر صنایع کوچک، واحدهای بازیافت ضایعات، لاستیک‌سوزی و سوزاندن پسماند هستند. با توجه به جهت باد غالب، آلودگی ناشی از این فعالیت‌ها وارد تهران شده و در اییزود اخیر نقش مؤثری داشته است. [...] داده‌های پایش زمینی و ماهواره‌ای تهران نشان می‌دهد اییزود اخیر نتیجه هم‌افزایی عوامل نظیر است: ۱. پایداری جوی، وارونگی دما و نبود بارش، ۲. انتشار گسترده از ناوگان دیزلی فرسوده ۳. وجود نقاط داغ آلایندگی در غرب و جنوب غرب تهران، ۴. مصرف سوخت یا درصد بالای گوگرد در نیروگاه‌ها، ۵. ترافیک سنگین، به‌ویژه در ورودی‌های غربی و جنوب غربی شهر، ۶. تشکیل ثانویه ذرات نیترات، ۷. بازپراکنش گردوغبار ناشی از تردد، ۸. فعالیت‌های صنعتی و غیر مجاز پراکنده در حاشیه شهر.»

▼ ۹۴ درصد انرژی کشور سوخت فسیلی است

آلودگی هوا مختص شهر تهران نیست و اصفهان و دیگر کلانشهرهای ایران هم دست کمی از پایتخت ندارند.

دربوش گل‌علیزاده، مدیرکل حفاظت محیط‌زیست استان اصفهان در گفت‌وگو با هم‌میهن درباره راهکار خروج از این آلودگی که تمام کلانشهرهای ایران را دربرگرفته است، تاکید کرد: «در کوتاه‌مدت، نمی‌شود اقدامی انجام داد. منابع آلودگی هوا شامل منابع متحرک و منابع ساکن شناسایی شده‌اند. هزینه‌های جایگزینی منابع متحرک، مانند نوسازی ناوگان و حرکت به‌سمت برقی‌سازی، بسیار سنگین است و نیاز به منابع مالی هنگفت دارد؛ زیرا با انباشت تکالیف چند دهه روبرو هستیم. از حدود ۳۰ میلیون وسیله نقلیه شماره‌گذاری شده، نزدیک به ۱۷ میلیون خودرو فرسوده هستند. حتی اگر امروز بخواهیم این حجم خودرو را تعویض کنیم، علاوه بر هزینه، عملاً خودروی جایگزین نیز در این مقیاس در دسترس نیست.»

او با اشاره به اینکه «تولید انرژی کشور به‌شدت وابسته به سوخت‌های فسیلی است»، افزود: «اکنون حدود ۹۴ درصد انرژی کشور از سوخت‌های فسیلی تأمین می‌شود. طبیعی است که انواع سوخت فسیلی شامل گاز، نفت، گازوئیل، بنزین و مازوت همگی همراه با انتشار آلاینده هستند، وقتی در شهرهایمان بیش از ظرفیت تهویه و توان محیطی، بارگذاری انجام دهیم و در شرایط سکون هوا و نبود باد قرار بگیریم، با پدیده آلودگی شدید مواجه می‌شویم. کیفیت سوخت گاز و بنزین در کلان‌شهرهای کشور نسبتاً مناسب است اما ۸۰ درصد حمل‌ونقل بار و مسافر فرسوده‌اند و این مسئله را نمی‌توان به‌صورت آنی حل کرد. در تمام دنیا برای رفع آلودگی هوا برنامه‌ریزی شده و ابتدا از تشدید آلودگی جلوگیری

کرده‌اند و سپس طی دوره‌های پنج‌ساله و ده‌ساله به سمت بهبود کیفیت هوا حرکت کرده‌اند. مسئله آلودگی هوا کاملاً قابل حل است، منوط به اینکه ابزارها فراهم شود و سیاست‌ها و قوانین، اجرایی و مؤثر باشند.» گل‌علیزاده درباره شرایط آلودگی هوا، گفت: «در حال حاضر، شرایط اصفهان نامناسب است. روز گذشته اصفهان بالاترین میزان آلودگی را در میان کلان‌شهرها داشته و حدود دو هفته است که به‌طور مستمر در شرایط آلوده قرار دارد.

داشت بدون اینکه جنبه‌های انسانی‌اش فرسوده شود یا خصوصیات زناانه‌اش در عرصه عمومی به کالا و خدمات تبدیل گردد.» او همچنین به این موضوع اشاره داشت که «بر خلاف تبلیغات منفی، حضور تعیین‌کننده زنان در عرصه‌های سیاسی، اقتصادی، علمی، فرهنگی، ورزشی و هنری محصول مستقیم نگاه بخشنده و تعالی‌دهنده انقلاب اسلامی است.» قالیباف با اشاره به شعار برابری جنسیتی که در غرب سر داده می‌شود، یادآور شد: «اما این کار به قیمت سست کردن بنیان‌های خانواده انجام‌شد و امروز اندیشمندان دلسوز غرب به پیامدهای ویرانگر افول نهاد خانواده در جوامع خود معترض‌اند. رویکرد مادر حکمرانی عبور از مفهوم فریبنده برابری جنسیتی و رسیدن به عدالت جنسیتی است.» رئیس مجلس با اشاره به نقش نهاد خانواده در استحکام جامعه و توجه به مشوق‌ها برای درگیر شدن بیشتر خانواده‌ها در مشارکت در امور مختلف، تاکید کرد: «دولت باید با ابزارهای حکمرانی، نیازهای کاذب و همه‌جای سبک زندگی غربی را مهار کرده و مطالبات واقعی خانواده‌ها در حوزه نیازهای اساسی، فراغت و تربیت به درستی پاسخ‌دهد که قهرمان این میدان خود خانواده است.» قالیباف همچنین به این موضوع پرداخت که «راه حل گسست‌های فرهنگی پیش آمده در تکیه حکمرانی بر ویژگی‌ی ترمیم‌گری خانواده است. نظام حکمرانی نقش سیاست‌گذار و تسهیل‌گر را برعهده دارد نه متصدی و مداخله‌گر.» او بر این نکته نیز تاکید داشت: «ایران قدرتمند ۱۴۱ از درون خانواده‌های توانمند ساخته خواهد شد و دین‌باوری و دینداری ما چراغ راه عقلانیت‌مان در این مسیر است.»

▼ انسجام با انشفاق اجتماعی؟

در روزهای گذشته، موضوعات اجتماعی از این دست بار دیگر به طرف مختلف به اخبار راه پیدا کردند. همان طور که میان‌سطور صحبت‌های دونفر از سران قوامی‌شد گرهایی از تفاوت‌ها در نگاه جامعه و نگاه ساختاری به مسائل اجتماعی و البته راه‌های پیش رو را مشاهده کرد، علت توجه به این مسائل نیز متفاوت بود. هفته گذشته جمعی در مرکز تهران با عنوان دسته حجاب فاطمی

امسال نسبت به سال گذشته روند افزایشی محسوسی مشاهده شده است. در ۱۴۰۴ از ابتدای آبان تا ۱۰ آذر، ۷ روز قابل قبول (یعنی عدد شاخص زیر ۱۰۰ بوده است) اما روز پاک نداشته است. علاوه بر آن ۲۵ روز «ناسالم برای گروه‌های حساس» و ۸ روز «ناسالم برای همه گروه‌ها» ثبت شده است. در ۴۰ روز اخیر در مجموع، ۳۳ روز شاخص بالای ۱۰۰ بوده است. سال گذشته در همین بازه، اصفهان تنها ۲۱ روز قابل قبول و ۱۹ روز ناسالم و در سال ۱۴۰۲ اصفهان ۱۰ روز قابل قبول و حدود ۳۰ روز ناسالم داشته است. اصفهان امسال در سه سال اخیر، بیشترین افزایش میزان هوای ناپاک را داشته است.» مدیرکل حفاظت محیط‌زیست استان اصفهان با اشاره به اینکه باد هم در آلودگی هوا تأثیر بسزایی دارد، تاکید کرد: «برای تخلیه آلودگی اصفهان باید بادهای پنج کیلومتر بر ثانیه بوزد، در حالی که برخی روزها سرعت باد ۲/۵ کیلومتر برثانیه و برخی روزها سرعت باد صفر بوده و هوای آلوده کاملاً انباشته شده است. اقداماتی که در شرایط اضطرار انجام می‌شود، راهکار اساسی نیست و از دو منظر اهمیت دارد: نخست، کاهش مواجهه مردم با هوای آلوده و کاهش خطرات، دوم، تعطیلی مدارس، دانشگاه‌ها یا کاهش فعالیت صنایع و ادارات و حتی زوج و فردکردن خودروها باعث کاهش انتشار آلاینده‌ها و جلوگیری از بحرانی‌تر شدن شرایط می‌شود. گاهی شاخص ۱۶۰ است اما پس از تعطیلی به ۱۶۵ می‌رسد، دلیل این است که هوای قبلی تخلیه نشده و آلودگی جدید روی آلودگی انباشته‌شده می‌نشیند.»

▼ آلودگی هوا؛ مرگ زودرس و اختلالات روانی

دکتر سیدمحمد رضا هاشمیان، رئیس انجمن آی‌سی‌یو کشور و استاد تمام دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی و از کادر درمان بیمارستان مسیح دانشوری نیز به هم‌میهن گفت: «الترات و بحران‌هایی که بیماران ریوی و دارای بیماری زمینه‌ای با آن روبرو می‌شوند، شامل: خامت عملکرد ریه و تشدید بیماری‌های مزمن، تنگی نفس، سرفه، خس‌خس سینه و دشواری در تنفس می‌شود. بیماران ریوی مانند آسم در آلودگی دچار حملات آسم، بدتر شدن گرفتاری‌ریه، افزایش خلط، سرفه، التهاب مجاری تنفسی و افزایش دفعات مراجعه به پزشک می‌شوند. حتی در شرایطی که کیفیت این بیماران کاهش می‌یابد احتمال دارد که آنها در فعالیت‌های روزمره مانند راه رفتن و صحبت کردن هم دچار مشکل شوند.» او با اشاره به اینکه ضعف سیستم ایمنی یا مشکلات زمینه‌ای، بیماران ریوی و سالمندان بیشتر در معرض خطر هستند، افزود: «حتی یک دوره آلودگی شدید می‌تواند منجر به بستری شدن یا حاد شدن بیماری شود. آلودگی هوا تنها دستگاه تنفسی را تحت تأثیر قرار نمی‌دهد؛ بلکه با افزایش خطر بیماری‌های قلبی، سکتة قلبی یا مغزی، بیماری عروق و فشار خون مرتبط است. برای افرادی که بیماری زمینه‌ای قلبی-عروقی دارند، این یعنی خطر جدی برای زندگی در دوره‌های آلودگی هوا. حتی آلودگی هوا می‌تواند باعث حملات قلبی یا عوارض شدید شود. خطر مرگ زودرس و تشدید بُعد طولانی‌مدت بیماری نیز از جمله مشکلات افراد دارای بیمارهای زمینه‌ای است. حتی در برخی گزارش‌ها اختلالات روانی مانند استرس و افسردگی نیز جزو بیماری‌ها بر اثر آلودگی هوا عنوان شده است.»

رئیس انجمن آی‌سی‌یو کشور تاکید کرد: «برای کسانی که بیماری ریوی یا زمینه‌ای دارند، شرایط آلودگی هوا می‌تواند به بحرانی جدی همچون تشدید علائم، حملات تنفسی، عفونت، مشکلات قلبی و در نهایت مرگ زودرس منجر شود و حتی مواجهه کوتاه‌مدت هم می‌تواند برای آنها خطرناک باشد. بنابراین در روزهای با کیفیت‌هوای نامطلوب‌بتر است؛ از فعالیت‌های سنگین یا ورزش در فضای باز خودداری کنند، در صورت امکان در فضای بسته یا تهویه مناسب بمانند و با مشاهده علائمی مانند تنگی نفس، سرفه یا تشدید بیماری سریعاً با پزشک مشورت کنند.»

▶ هوای تهران با شاخص ۱۶۵ همچنان در وضعیت قرمز قرار دارد / ایسنا

برگزار شد که پوشش خبری گسترده‌ای را نیز به همراه داشت. همچنین انتشار تصویری از شهید نیلوفر قلعهوند در یکی از رسانه‌های اینترنتی متعلق به دفتر مقام رهبری به خاطر متفاوت بودن آن، با واکنش‌های تند ی روبرو شد. نیلوفر قلعهوند مربی پیلاتس ۳۰ ساله‌ای بود که در شب اول حمله اسرائیل به ایران همراه با پدر و مادرش به شهادت رسید. تندروها معتقد بودند این عکس نباید منتشر شود. برخی نیز بر این باور بودند که جامعه ایران متکثر است و اتفاقاً این نکته در شهدای جنگ ۱۲ روزه، به خوبی خود را نشان می‌دهد. در این شرایط، نگاه بر اولویت‌ها و موضوعات کلیدی جامعه قفل شده است. چند روز قبل الیاس حضرتی، رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت از ابلاغ دستوری از دفتر مقام معظم رهبری به دولت صحبت کرد که بحث‌هایی حول محور آن شکل گرفت. دولت نیز همچنان در عمل و تاکنون، در مسیر میانه حرکت می‌کند که انتقادهای زیادی نیز درباره این رویکرد به آن ها وارد می‌شود. همانطور که بخشی از شعارهای تجمع روز پنجشنبه در تهران، خطاب به مسعود پزشکیان بود. جریان تندرو در تحلیل‌های خود که در چند روز اخیر تندتر هم شده است، به این سمت حرکت کردند که پس از سال ۱۴۰۱، رویکرد ساختار به موضوع حجاب و سبک زندگی به خاطر جذب حداکثری، منفعلانه بوده است. نکته جالب توجه اینکه روز دوشنبه، تیتربیک روزنامه کیهان به صحبت‌های پزشکیان در نشست بررسی برنامه اقدام زیست اجتماعی سالم و عفیفانه که شنبه ۸ آذر در دولت برگزار شده بود اختصاص داشت؛ جلسه‌ای که پزشکیان در آن هم به لزوم پیشگیری از وقوع هنجارشکنی در جامعه صحبت کرد و هم بر این موضوع تاکید داشت که «در مسئله ترویج زیست عفیفانه نباید اقداماتی انجام شود که به سرمایه اجتماعی شکل گرفته در کشور آسیب بزند.» او در صحبت‌هایش، بدن‌نمایی و برهنگی را مغایر شأن زنان دانست و خاطرنشان کرد که «زنان جامعه ما شأنیت و شرافت والایی دارند.» و خواستار معرفی الگوهای مناسب در زمینه عفاف و حجاب به جامعه شد. پزشکیان تاکید کرد: «حجاب برتر باید به‌عنوان نمادی از اخلاقت، توانمندی، علم و صداقت افراد مطرح و الگوسازی شود.»

محمد رضا ثقفی

رخداد پارلمان

تکذیب اظهارات عضو جبهه پایداری درباره حجاب

وضعیتی است که امروز شاهد آن هستیم. این عضو کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس با بیان اینکه قوه قضاییه نیز باید بر خورد‌های قاطع‌تری داشته باشد گفت: نیروی انتظامی به‌عنوان ضابط گزارش ارائه می‌دهد و قوه نیز باید این گزارش‌ها را با جدیت پیگیری کند. البته نمی‌توان گفت قوه قضاییه مقصر بوده است؛ قصور در همه دستگاه‌ها دیده می‌شود و باید جبران گردد. با کسانی که عمداً موجب این وضعیت شده‌اند نیز باید برخورد جدی صورت گیرد. تقدعلی با اشاره به اینکه حتی بدون قانون جدید نیز ابزارهای قانونی متعدد برای مقابله با هنجارشکنی وجود دارد، گفت: مواد مختلف قانون مجازات اسلامی از جمله ۶۳۷، ۶۳۸، ۶۴۰ و ۶۴۱ برای اعمال خلاف شرع، تظاهر به بی‌حجابی، دایر کردن مراکز فساد و فحشا، انتشار تصاویر خلاف اخلاق عمومی و استفاده مجرمانه از ابزارهای ارتباطی مجازات‌های مشخصی تعیین کرده‌اند. وی با اشاره به نقش فعال دستگاه قضا افزود: قوه قضاییه در سال‌های اخیر از بیش‌تازان ورود به موضوع حجاب و عفاف بوده است. همین لایحه عفاف و حجاب که امروز محل بحث است، ابتدا از سوی قوه قضاییه تدوین و برای دولت ارسال شد؛ زمانی که بسیاری از نهادهای از ورود به موضوع پرهیز می‌کردند. متأسفانه بعداً برای این قانون مانع‌تراشی شد و ابلاغ آن که دو سال برایش زحمت کشیده شده بود، متوقف ماند.

ادامه سر مقاله

کرده‌اند تا مردم را تربیت کنند؛ آن هم از سوی نهادهی که بیش از همه نیازمند تربیت شدن است. نهاد آموزش و پرورش دولتی که باید کودک و نوجوان را به‌صورت رایگان و برای آینده‌ای همه‌جانبه تربیت کند، به‌کلی دور از این وظیفه و رسالت است و خانواده باید هزینه بسیار سنگینی که ندارد را برای این کار بپردازد تا این نقیصه را جبران کند. رسانه رسمی که تماماً از مرحله پرت است و گویی در این جامعه نیست و صداق «خود گویی و خود خندی» شده است. کودک و جوان امروزی ایران از نظر بهره‌مندی از رسانه مفید و موثر و فراگیر در فقر وحشتناک است. نهاد دین که باید پناهگاه معنویت خانواده و راحل مشکلات باشد، خودش تبدیل به مشکل و گرهی بازنشدنی شده است. نهاد اقتصاد نیز در بدترین حالت ممکن در چند دهه گذشته قرار دارد. در نتیجه این نهاد نیز نمی‌تواند محلی برای بروز خلاقیت جوانان و آرامش خاطر اقتصاد خانواده باشد. بخش اصلی بحران‌های موجود در خانواده ایرانی را باید ذیل این تحلیل درک کرد. خانواده انشائنی خواهد. سخنرانی‌ها و کلی‌گویی‌های مسئولان مسئله‌اش را حل نمی‌کند. خانواده، نیازمند پناهگاه و نهادهای حامی است.

نهاد خانواده در حال به‌دوش کشیدن بارهایی است که وظیفه نهادهای دیگر است. نهاد آموزش و پرورش، نهاد رسانه، نهاد دین و نهاد دولت هر کدام عهده‌دار نقش‌هایی هستند که اغلب انجام نمی‌دهند و خانواده مجبور است که آنها را به‌تنهایی انجام دهد؛ در حالی که نمی‌تواند. فرار از ازدواج و نیز دوری از فرزندآوری و افزایش بیش از انتظار طلاق نتیجه ناخوشایند ناتوانی نهادهای دیگر در انجام وظایف‌شان و خم شدن کمر خانواده‌زیر این فشارهاست. ویژگی جامعه توسعه‌یافته تفکیک وظایف در نهادهای گوناگون است. در قدیم همه این نقش‌ها در خانواده ایفا می‌شد؛ ولی اکنون خانواده هسته‌ای و کوچک که اغلب زن و مرد مزدبگیر هستند، این نقش‌ها را به نهادهای دیگر محول کرده‌اند. این نهادهای که کار باید انجام دهند؟ دولت باید قوانین و سیاست‌های مناسب برای خانواده و زنان تهیه کند که به‌طورکلی، در این مورد زمین‌گیر است و دریغ از یک تحول مثبت که همچنان قوانین و سیاست‌های قدیمی پابرجاست؛ قوانینی که برای مسائل و نیازهای جدید پاسخگو نیستند و هر روز یک جای آن را وصله‌پینه می‌کنند. به‌جای انجام این وظیفه، دایره امر به‌معروف و نهی از منکر درست